

GRUNOPOST

Verenigingsblad van de
***Philatelisten Vereniging
Groningen***

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen

51e jaargang - nr 2 maart/april 2016

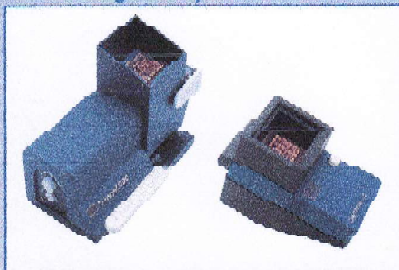
SAFE SAFE DUAL Noderland

Nederland Compleet teksten 2108 t/m 21104 - 1852-heden (excl. AM, WV, ZD & OB) in 4 blauwe "Vokama" 14-ringse banden met GOUDEN WAPENOPDRUK

Bestelnr. 21001040
mct 4 bijbassende cassettes 784

SAFE Signoscope

De optisch-elektrische watermerkzoeker

testapparaat
Signoscope T1

Transformator

Stofkap

Signoscope 12

Transformator

Batterijen (per stuk)

Bestelnr. 9886

Bestelnr. 9887

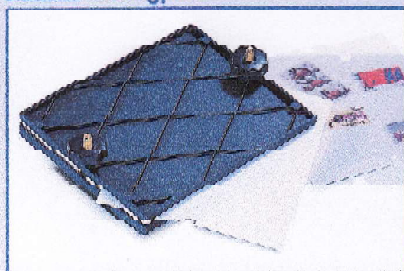
Bestelnr. 9891

Bestelnr. 9875

Bestelnr. 0876

Bestelnr. 9878

SAFE Droogpers

Vervaardigd met versterkt glasvezel.
Inclusief 20 droogbladen en 5 foliebladen.

Droogpers
Droogbladen (20st.)
Foliebladen (20st.)

Bestelnr. 1040

Bestelnr. 1042

Bestelnr. 1044

SAFE PERFOtronic

De **PERFOtronic** laat de juiste tandingsgewaarde zien

PERFOtronic

Inclusief bijbehorende ingebouwde adapter

Bestelnr. 9850

N.B.: Prijlijst op aanvraag.

Heeft één van deze artikelen uw interesse gewekt?

Deze zijn bij ons in de winkel te bezichtigen.

Emmastraat 5 · 9722 EW Groningen

SAFE Importeur:

SAFE Nederland / Van Maastricht Coins & Stamps Rotterdam

Duteraloof 02-04 - 3011 HJ Rotterdam

Tel · 010 - 414 30 77 • e-mail · m.maastricht@wvc.nl

www.safe-nederland.nl

GRUNOPOST

Verenigingsblad van de Philatelisten Vereniging Groningen

Redactie : J.P.A.Tolsma, G.D. v. d. Molen

Medewerkers: C.A.E.Volckmann, C.J.A. van der Hoek, E. Berger

Opmaak: B. Buring, G.D. v. d. Molen

VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

CENTRUM PHILATELISTEN VERENIGING GRONINGEN

Emmastraat 5, 9722 EW Groningen

Tel. 050 - 525 96 10

Geopend elke woensdag en zaterdag van 10.00 - 16.00 uur

Website: www.philatelist.nl

ISSN: 2211-0925

Contributie: Phil. Ver. Groningen, afd. contributie,
rekening nr.: **NL98INGB0004491102**

Ledenadministratie: E.W. Flentge, Oude Hoflaan 11,
9751 BK Haren, tel. 050 - 534 91 31

50^e jaargang - nr 2 - oplage 480 - maart/april 2015

Inhoudsopgave:

Inhoudsopgave:

- blz. 4: Agenda ledenavond 21 maart 2016
- blz. 5: Agenda ledenavond 25 april 2016
- blz. 5: Veilingen van de vereniging
- blz. 6: Van de redactie
- blz. 7: Nieuwjaarsbijeenkomst van 9 januari
- blz. 9: Jaarverslag 2015
- blz. 13: Post en wateroverlast
- blz. 13: Activiteiten in de regio
- blz. 14: De schijnwereld van Theresienstadt
- blz. 19: London-Christchurch-Air-Race 1953
- blz. 25: Advertentie POST NL
- blz. 26: Dingaansdagvlucht 1938

De ledenavond van maart zal worden gehouden op MAANDAG 21 MAART a.s. in 't Vinkhuys, Diamantlaan 94 te Groningen. De vergadering begint om 20.00 uur. Van 19.00 tot 20.00 uur is er gelegenheid om te ruilen. Voorafgaande aan de vergadering kunt u ook de kavels van de kleine veiling inzien.

AGENDA

1. Opening
2. Notulen van de ledenavond van 22 februari 2016
3. Ingekomen stukken
4. Mededelingen
5. Jaarverslag 2015
6. Rekening en verantwoording van het financiële beleid 2015
7. Verslag van de kascommissie
8. Benoeming kascommissie
9. Bestuursverkiezing
10. Aanmelding nieuwe leden
11. Filatelistische nieuwtjes
12. Kleine veiling
13. Pauze
14. Lezing door *****
15. Rondvraag
16. Verloting
17. Sluiting

Toelichting op agendapunt 9:

Aan de beurt van aftreden zijn de heren Jaap Kramer en Hans Reus alsmede mevrouw Trudy Berends. Trudy Berends heeft te kennen gegeven niet herkiesbaar te zijn. Jaap Kramer en Hans Reus stellen zich wel herkiesbaar.

Secretaris John Tolsma heeft verzocht om tussentijds te mogen aftreden.

Mochten leden tegenkandidaten willen voorstellen, dan kan dat door een schriftelijke voordracht die door min. 10 leden is ondertekend, in te dienen bij het bestuur.

Toelichting op agendapunt 12:

Neem gerust een goed gevulde portemonnee mee. Op deze kleine veiling zullen ook een aantal kwalitatief betere losse nummers worden aangeboden.

De ledenavond van april zal gehouden worden op MAANDAG 25 APRIL a.s. in 't Vinkhuys, Diamantlaan 94 te Groningen.

Vanaf 19.00 uur is er gelegenheid om te ruilen.

Voorafgaande aan de vergadering kunt u ook de kavels van de kleine veiling inzien.

AGENDA

1. Opening
2. Notulen van de ledenavond van 21 maart 2016
3. Ingekomen stukken
4. Mededelingen
5. Filatelistische nieuwtjes
6. Aanmelding nieuwe leden
7. Kleine veiling
8. Pauze
9. ****
10. Verloting
11. Rondvraag
12. Sluiting

Veilingen van de vereniging

Op **zaterdag 19 maart** zal er weer een veiling worden gehouden in de achterzaal van het centrum aan de Emmastraat 5. **Op deze veiling worden alleen albums, stockboeken en dozen aangeboden.** De veiling zal beginnen om 13.30 uur.

De bezichtiging is mogelijk op woensdag 16 maart van 10.00 – 15.00 uur en op zaterdag 19 maart van 10.00 – 13.15 uur.

Niet verkochte kavels kunnen alsnog worden aangeschaft op woensdag 23 maart tussen 13.00 en 15.00 uur. De inzetprijs wordt dan met één bod verhoogd.

Op **zaterdag 23 april** zal er ook een veiling worden gehouden in de achterzaal van het centrum aan de Emmastraat 5. **Op deze veiling worden alleen kwalitatief betere losse nummers en series aangeboden.** De veiling zal beginnen om 13.30 uur.

De bezichtiging is mogelijk op woensdag 20 april van 10.00 – 15.00 uur en op zaterdag 23 april van 10.00 – 13.15 uur.

Niet verkochte kavels kunnen alsnog worden aangeschaft op woensdag 30 april tussen 13.00 en 15.00 uur. De inzetprijs wordt dan met één bod verhoogd.

Van de redactie

Het is even wennen: na een periode waarin alles stond in het teken van het honderdjarig bestaan, proberen we nu weer “gewoon” de draad op te pakken. Bij de jaarvergadering in maart kijken we door middel van het jaarverslag nog even terug op het voor ons veelbewogen jaar 2015.

Bij die jaarvergadering horen ook bestuursverkiezingen omdat bestuursleden voor een periode van 3 jaar benoemd worden en daarna kunnen aangeven of ze zich herkiesbaar stellen voor weer 3 jaar of niet. In ons geval waren voorzitter Jaap Kramer, rondzendcommissaris Hans Reus en veilingcommissaris Trudy Berends aan de beurt af te treden. Gelukkig hebben Jaap Kramer en Hans Reus te kennen gegeven herkiesbaar te zijn, Trudy Berends wil graag terugtreden maar is wel bereid haar werk voor de veiling voort te zetten.

Ook onze secretaris John Tolsma heeft gevraagd tussentijds van zijn functie te worden ontheven. Na 23 jaar het secretariaat te hebben gevoerd, vindt hij het, ook om andere redenen, tijd een stapje terug te doen. Hij heeft wel toegezegd te willen blijven schrijven voor de Grunopost, zonder daarvoor overigens eindverantwoordelijke te blijven.

Er moeten dus kandidaten gezocht worden voor het secretariaat en de veilingcommissie. Ook de redactie van de Grunopost zou graag versterkt worden met een extra medewerker die ook artikelen wil schrijven en op de woensdag meehelpt het blad persklaar te maken.

Het bestuur is druk op zoek naar kandidaten maar een aanbod van de kant van de leden zou zeer welkom zijn. Om in de bekende wervingstaal te spreken: we zoeken een energieke collega die ons gezellige team op woensdag en/of zaterdag komt versterken tegen een kleine vergoeding. Enige kennis van filatelie is uiteraard gewenst maar we gaan er van uit dat die bij alle leden ruimschoots aanwezig is.

Voor u ligt het maart/aprilnummer van de Grunopost waarin u naast het jaarverslag een aantal interessante artikelen vindt. Voor de luchtpostverzamelaars een artikel over de Christchurch Air Race naar Nieuw Zeeland en de Dingaansdagvluchten naar Zuid-Afrika, voor de historici een artikel over het getto Theresienstadt uit de Tweede Wereldoorlog en verder nieuws over de veilingen en komende ledenavonden. Bij de komende veiling in april ligt de nadruk op kwalitatief beter materiaal.

We hopen weer een boeiend nummer voor u te hebben samengesteld.

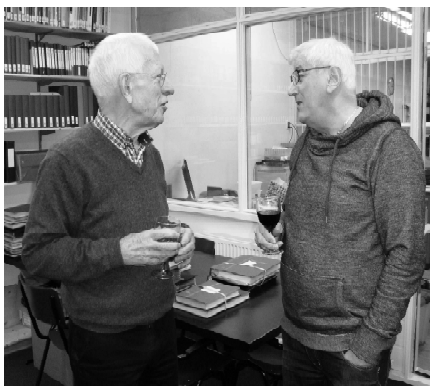
De redactie

Nieuwjaarsbijeenkomst op 9 januari

Het was nog even spannend. Na een hele week ijzel en andere winterse ongemakken waren de wegen op 9 januari gelukkig weer begaanbaar en kon de geplande nieuwjaarsbijeenkomst gewoon doorgaan. Kennelijk hadden de leden lang genoeg thuis gezeten want de belangstelling was groot. Onder het genot van een drankje en een hapje werden de beste wensen en “filatelistische nieuwtjes” uitgewisseld. Ook had één van de leden een persiflage op de oer-Groningse heilwens: Veul hail en zegels!

We kunnen terugzien op een gezellige bijeenkomst en een goede start van het jaar 2016.

Onderstaand een kleine impressie van de feestvierders.

De hapjes waren heerlijk. Hoe zat het met de alcohol? Het vallende glas linksboven kon nog net op tijd worden gegrepen.

Jaarverslag 2015

Ledenadministratie.

Het jubileumjaar heeft er voor gezorgd dat we een aantal malen in de pers vermeld werden en dat de jubileumtentoonstelling in Roden meer dan 1000 bezoekers trok. Maar heeft dat nu geleid tot extra leden?

In 2015 konden we 11 personen begroeten als nieuw lid, daar stond tegenover dat van 15 personen door hoge leeftijd en/of overlijden hun lidmaatschap beëindigd werd.

Ter vergelijking:

In 2014 hebben zich 8 leden aangemeld en hebben 25 leden opgezegd.

In 2013 hebben zich 10 leden aangemeld en hebben 22 leden opgezegd.

Begin 2015 zijn bijna 450 personen lid van onze vereniging.

Bestuur

Aan het begin van het jaar 2015 was het bestuur als volgt samengesteld:

J.H.Kramer	voorzitter en afd. Service
J.P.A.Tolsma	secretaris en redacteur Grunopost
A.Weening	penningmeester en afd. Service en Veiling
Mevr. T.M.Berends	commissaris Veiling
H.R. Reus	commissaris Rondzending en Veiling
B. Buring	commissaris Algemene Zaken, 2e penningmeester en webmaster
E.W.Flentge	commissaris Filatelie en ledenadministrateur

Aftredend per 23 maart 2015 waren de bestuursleden A. Weening en E.W. Flentge. Zij hebben zich herkiesbaar gesteld en zijn dan ook voor een volgende periode van drie jaar herbenoemd. Het bestuur kwam in 2015, mede i.v.m. de organisatie van Groningen 100, 18 keer bijeen.

Ledenavonden

Er vonden in 2015 9 ledenavonden plaats in 't Vinkhuys, Diamantlaan 94 te Groningen.

De ledenavond wisselden van karakter. Naast filatelistische lezingen waren er veilingen en was er in april de traditionele bingo.

Evenementen

In samenwerking met WB-Evenementen werd op 25 april en 28 december 2015 een beurs georganiseerd in de Sporthal Hoogkerk. In beide gevallen trok de beurs vele bezoekers.

Op 5 en 6 september werd in het sportcentrum De Hullen te Roden de grote jubileumtentoonstelling met een internationale beurs gehouden ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de vereniging.

Bibliotheekcommissie.

“Eind 2014 kwam de zaal gereed voor de grote verhuizing van duizenden boekwerken. De stellingen werden door de commissieleden weer aan de muren geschroefd. De planken konden weer gevuld worden met de boeken.” schreven we in het jaarverslag van 2014. Op 2 januari 2015 werden de dozen uitgepakt en weer in de stellingen geplaatst. De bibliotheek was er weer. De planken raakten al weer snel vol. De bovenste plank moest er direct al bij geplaatst worden.

Om het geheel overzichtelijk te houden werden alle tijdschriften uit de kelder gehaald en beoordeeld. Zijn ze compleet, hebben we ze dubbel, moeten we ze inbinden? Dit proces nam vele maanden in beslag.

Ook is een groot deel van de voorraad literatuur die nog bij de heer Volckmann opgeslagen lag naar de Emmastraat gebracht. De vele autovrachten werden op dezelfde wijze opnieuw beoordeeld.

Al snel werd duidelijk dat de bibliotheek te weinig plaats zou bieden voor alle boeken en tijdschriften. Maar bij het zorgvuldig checken bleek een groot aantal werken dubbel aanwezig te zijn. Deze zijn uit de bibliotheek gehaald. Ook losbladige systemen zijn op compleetheid en overbodigheid gecontroleerd.

Dit zorgvuldige en tijdrovende werk nam zoveel tijd in beslag dat er geen nieuwe werken ingebonden zijn. Daarmee willen we in 2016 weer doorgaan. Ook willen we de toegankelijkheid van de bibliotheek verbeteren.

Een woord van dank gaat opnieuw uit naar alle leden die hun boekwerken en tijdschriften altijd maar weer ter beschikking stellen van onze prachtige bibliotheek. Deze boeken vinden zo weer een goede bestemming.

Afdeling Service

De in 2014 gestarte werkzaamheden t.a.v. de uitbreiding van ons centrum werden aan het eind van dat jaar afgerond en begin januari 2015 werd de nieuwe ruimte voor het ruilen en de bibliotheek feestelijk in gebruik genomen. Een prachtige ruimte c.q. sociëteit die met name voor de ouderen onder ons goed bereikbaar is. Het traplopen is verleden tijd.

De afdeling Service heeft toch nog een redelijk goed jaar gedraaid. We zijn niet ontevreden maar constateren wel dat alle activiteiten een neergaande lijn vertonen. Een klein voorbeeld: de verkoop van FDC's Nederland is in de afgelopen 25 jaar met 90 % afgenomen. De laatste jaren zijn de nieuwtjesdiensten 1 en 2 en de afdeling Veiling ondergebracht bij de afdeling Service.

Tot slot wil ik alle medewerkers heel hartelijk bedanken voor hun inzet.

Afdeling Veiling.

Het afgelopen verenigingsjaar zijn er drie “grote” veilingen georganiseerd. Deze veilingen werden gehouden op de verenigingsavonden in ‘t Vinkhuys in maart, oktober en december. De belangstelling verschuift steeds meer van losse kavels naar albums en stockboeken.

Op de overige ledenavonden zijn kleine veilingen gehouden waarvan de prijzen meestal beneden de 10 euro per kavel lagen. De verkoop van deze kleine kavels verliep redelijk tot goed zodat deze kleine veilingen zullen worden voortgezet.

Afdeling Rondzendverkeer.

Het rondzendverkeer heeft in het verslagjaar weinig veranderingen doorgemaakt. De sectiehoofden hebben er in het verslagjaar voor gezorgd dat het rondzendverkeer goed is blijven functioneren. Wel hebben 2 sectiehoofden aangegeven per 1 januari 2016 te willen stoppen. Voor de werkzaamheden van 1 sectiehoofd is inmiddels een oplossing gevonden door 2 secties samen te voegen.

De sectiehoofden werden ondersteund door mw. J. Volckmann, die elke maand er in slaagde een interessante rondzending samen te stellen zoveel mogelijk afgestemd op de verzamelgebieden van de deelnemers. Ook de deelnemers aan de gespecialiseerde rondzending Duitsland konden vrijwel elke maand een rondzending tegemoet zien. De gecombineerde rondzendingen Scandinavië en Zwitserland bleven kampen met een gebrek aan boekjes. Het bestuur hecht er aan de gespecialiseerde rondzendingen zo lang mogelijk in stand te houden.

De sectiehoofden kregen in het verslagjaar maandelijks digitaal de bankafschriften om de betalingen van de diverse aankopen bij te houden.

Tot slot worden alle sectiehoofden alsmede mw. J. Volckmann bedankt voor hun inzet gedurende het afgelopen verslagjaar.

Contactgroep plaatfouden

In 2015 bestond de “Contactgroep Plaatfouden” in Groningen exact 25 jaar, maar logischerwijs was dit lustrum volstrekt ondergeschikt aan het eeuwfeest van de Vereniging. Deze contactgroep is dit jaar in totaal 9 keer bijeen geweest. Belangrijkste onderwerp was de presentatie van 2 kaders op de jubileumtentoonstelling van onze vereniging te Roden op 5 en 6 september. Het hoofdkader betrof de zoektocht van opmerkelijke zegels in een grote voorraad en het proces dat daarna volgt. Een tweede kader gaf een impressie van de ‘*Groninger Vondsten*’ (die overigens landelijk gedeeld worden).

De opzet van het eerste kader is: van stapel naar vondst.

Dit kader werd goed ontvangen. Een lid van de Nederlandse Academie riep zelfs: ‘*Dit is nu echte filatelie wat je hier kunt zien: het uitzoeken van details van een zegel*’. Het kenmerk van ‘leren’ (bijvoorbeeld bij iets verzamelen) is dat je ‘beter’ wordt.

Eén van de doelen van de plaatfoutenclub is potentieel geïnteresseerden mogelijkheden te bieden je postzegels ook op een andere manier te bestuderen. Bij het zoeken naar plaatfouten, die er net als postzegels onoverzichtelijk veel zijn, kun en *MOET* je zelf een ordening aanbrengen.

Het tweede kader toonde, zoals gezegd, een selectie aan “Groninger Vondsten”. Geïnteresseerd? Vraag een van de leden of schuif vrijblijvend aan op de bijeenkomst op de eerste zaterdagmiddag van de maand.

Grunopost.

Het verenigingsblad is 6 keer verschenen waaronder één nummer geheel gewijd aan Groningen 100.

Groningen 100.

De werkgroep voor het 100-jarig jubileum van onze vereniging is ook in 2015 druk bezig geweest met de voorbereidingen voor de tentoonstelling en de beurs die op 5 en 6 september 2015 in sporthal De Hullen te Roden werd georganiseerd.

Overzicht functionarissen

Bibliotheek	E.W. Flentge
Grunopost redactie	J.P.A.Tolsma, G.D.v.d.Molen
Grunopost medewerkers	E.Berger, C.J.A. van der Hoek,
Grunopost opmaak	G.D.v.d.Molen
Huishoudelijke zaken	M.Wertien
Ledenadministratie	E.W.Flentge
Plaatfouten	E.W.Flentge
Rondzendverkeer	H.R.Reus, O.J.Volckmann-Georgius
Service	J.H.Kramer, A.Weening
Veiling	H.R.Reus, A.Weening, T.M.Berends

Groningen, februari 2016.

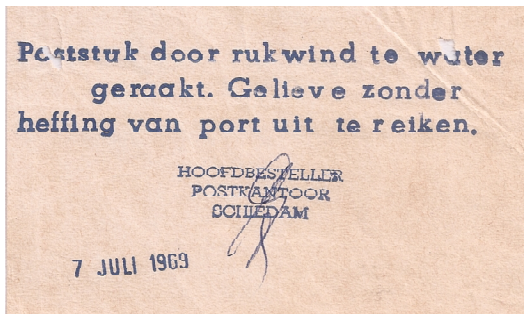
John Tolsma, secretaris

Post en wateroverlast

Zeker in de herfst en de winter zult u wel eens een natgeregende envelop in uw brievenbus aantreffen. Post en water gaan nu eenmaal slecht samen. Toch komt het in ons land betrekkelijk weinig voor dat het water zo hoog komt dat de post niet meer bezorgd kan worden. In de landen om ons heen is dat wel anders.

We vonden een plaatje van een brievenbus in Boppard aan de Rijn in Duitsland waarop te zien is dat de post in deze brievenbus echt wel een aantal keren klets-nat is geworden. Links van de brievenbus ziet u op de zwarte plaatjes de hoogste waterstanden van de afgelopen jaren. In zo'n periode ziet Boppard er uit als op de foto rechts.

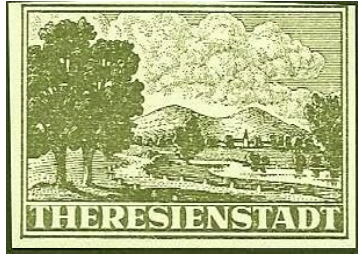

In Nederland gaat het ook wel eens mis en raakt de post te water. Soms raakt de postbode het spoor bijster of zinkt een schip met post aan boord. Maar af en toe gebeurt er iets vreemds. Daar is dit briefje een mooi voorbeeld van: *Poststuk door rukwind te water geraakt. Gelieve zonder heffing van port uit te reiken.* Of het in Schiedam nu zo hard waait of dat de postbode op zijn route te veel van de plaatselijke spiritualiën had ingenomen is helaas niet meer te achterhalen.....

John Tolsma

De schijnwereld van Theresienstadt

Eén van de bekendste, maar gestempeld één van de zeldzaamste, zegels uit de Tweede Wereldoorlog is het zegeltje van Theresienstadt dat zowel in getande als in ongetande vorm voorkomt (maar vrijwel altijd vals is). Wat is dat voor zegel en vooral: waar komt het vandaan? Redenen genoeg om me eens te verdiepen in de achtergrond.

De vestingstad Theresienstadt is in de 18e eeuw gebouwd in opdracht van het keizerrijk Oostenrijk-Hongarije en is genoemd naar keizerin Maria Theresia. De architect is de beroemde Franse vestingbouwer De Vauban. In de vesting is ook een fort gebouwd waar vanaf 1790 ongeveer 5600 soldaten gehuisvest zijn. Het merkwaardige is dat het fort nooit als verdedigingswerk is gebruikt en waarschijnlijk daarom eind 19e eeuw in gebruik is genomen als gevangenis. Tijdens de Eerste Wereldoorlog zit hier bijv. de moordenaar van Frans Ferdinand in Sarajevo, Gavrilo Princip, gevangen. In de Tweede Wereldoorlog wordt de vesting door de nazi's als concentratiekamp gebruikt. Het (Kleine) Fort wordt door de Gestapo als gevangenis gebruikt.

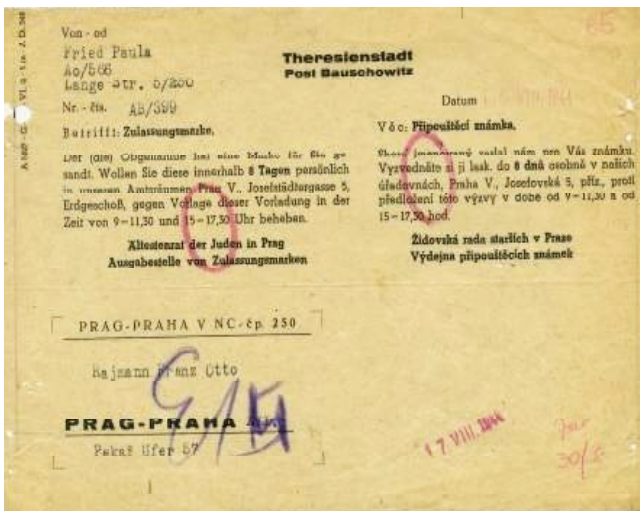
De toegangspoort en de plattegrond van het getto

Na de Duitse inname van Tsjecho-Slowakije doet de vestingstad dienst als getto voor gedeporteerde Joden. Meestal zijn dit Joden die een enigszins bevoorrechte

positie hebben, bijv. door het feit dat ze met een Arische partner zijn gehuwd. Daarnaast krijgen wetenschappers, kunstenaars, musici en juristen hier een plek. Ook de Joden uit Tsjecho-Slowakije worden eerst naar Theresienstadt gestuurd. Hoewel geen vernietigingskamp, is Theresienstadt in veel gevallen wel een station op weg naar Auschwitz-Birkenau, Treblinka en Sobibor. Officieel wordt het getto op 24 november 1941 geopend. In de zomer van 1942 wordt het niet-Joodse deel van de inwoners van de stad weggestuurd.

De Joodse bevolking van het getto heeft een zekere mate van zelfbestuur: de raad van ouderen. Het is de bekende truc die de Duitsers ook in ons land uithaalden: de Joodse Raad krijgt de opdracht de transportlijsten voor deportatie op te stellen zodat de machthebbers hun handen vrij houden. Functioneert de raad van ouderen niet goed naar Duits inzicht, dan worden gewoon extra transporten georganiseerd. Niemand is zo zijn leven zeker. Opvallend is dat er net zoals in Westerbork, een bloeiend cultureel leven ontstaat met toneel- en dansvoorstellingen, opera's en operettes, cabaret enz.

De levensomstandigheden verslechteren echter zeer snel. Waar oorspronkelijk 7000 Tsjechen woonden, worden nu 50.000 mensen gehuisvest. Al snel ontstaat gebrek aan alles en alleen al in 1942 sterven er 16.000 geïnterneerden. De nood wordt zo groot dat de Duitsers besluiten om vanaf 16 september 1942 postverkeer toe te staan. Joden met een Tsjechische achtergrond mogen eens per maand een levensmiddelenpakket van 20 kg ontvangen. Nu komt de postzegel in beeld.

Aanvraagformulier voor de pakketzegels

Vanaf september 1942 mogen alleen pakketten aan de inwoners van het getto worden verstuurd als deze (pakket)zegel op het pakket zelf is geplakt. De pakketzegels moeten vooraf worden aangevraagd bij de Aeltestenrat der Juden (raad van ouderen) in Praag. Degene die een postpakket wil sturen, moet zoals op dit formulier is aangegeven, het aangevraagde zegel zelf gaan afhalen aan de Josefstadtergasse 5 in Praag. Het pakket moet normaal gefrankeerd worden en daarnaast worden voorzien van dit pakketzegel. Omdat het zegel direct op het pakket moest worden geplakt en niet op een begeleidingskaart, zijn gebruikte exemplaren uiteraard zeer zeldzaam.

Regulier postverkeer is tot het voorjaar 1943 niet mogelijk. Vanaf juni 1943 wordt het Joodse gevangenen bij hoge uitzondering toegestaan een briefkaart te versturen, maximaal één maal per drie maanden. Briefkaarten naar het buitenland moeten worden verzonden via Berlijn. Het gebruik van briefkaarten in plaats van brieven maakt het voor de censuur gemakkelijker de inhoud van de tekst te controleren.

Een briefkaart verzonden naar het kamp en verzonden vanuit het kamp

In 1943 worden 500 Deense Joden naar Theresienstadt gestuurd. De regering van Denemarken eist dat het Rode Kruis toegang krijgt tot deze gevangenen. Eind 1943 krijgt het Rode Kruis toestemming om in 1944 het getto te bezoeken. In de tussentijd wordt de stad door de nazi's "genormaliseerd", d.w.z. vele gevangenen worden doorgestuurd naar Auschwitz om de overbevolking op te heffen. Als de bezoekers komen, wonen er maximaal 3 personen op één kamer waarvoor het Rode Kruis haar tevredenheid uitspreekt. Er worden café's ingericht en winkels, alles voor de schijn, om zo de indruk te wekken dat het hier om een normale stad gaat. Kortom: het Rode Kruis wordt efficiënt om de tuin geleid. Er bestaan velletjes van 4 zegels, genummerd, ongetand en zonder gom, die als propagandamateriaal worden uitgereikt aan buitenlandse Rode Kruis-delegaties die op bezoek komen.

Een briefkaart verzonden vanuit Theresienstadt naar Haarlem

Een tekening gemaakt van bewakers

De list is een zo groot succes dat er zelfs een propagandafilm over Theresienstadt gemaakt wordt "Theresienstadt. Ein Dokumentarfilm aus dem jüdischen Siedlungsgebiet". Vanaf 1 september 1944 wordt de film in 11 dagen opgenomen. Het lijkt of

de nazi's de Joden een mooie stad hebben aangeboden: men ziet er jonge mensen sporten, winkelen en flaneren. Na de opnamen worden zowel de acteurs als de regisseur Kurt Gerron naar Auschwitz gestuurd en daar meteen vergast zodat het verraad niet uit kan komen. De bedoeling is de film via het Rode Kruis de wereld rond te doen gaan. Theresienstadt had maar één doel nl. een propaganda-middel te zijn voor het nazisme. Door het oprukken van het Rode Leger mislukt dat en bij de bevrijding op 8 mei 1945 wordt de film in het getto gevonden. De film is nog te zien in het museum van het getto Theresienstadt.

Het getto gebruikte eigen bankbiljetten

De begraafplaats van het getto

Van november 1941 tot april 1945 worden 139.667 Joden gedeporteerd naar Theresienstadt. 33.667 sterven door ziekte, ouderdom of ondervoeding in het getto, 87.000 worden naar vernietigingskampen gedeporteerd. Bij de bevrijding zijn nog 19.000 gevangenen in leven. Van de 10.500 kinderen die naar het getto worden versleept, overleven slechts 142 de oorlog.

John Tolsma

Lit. Wikipedia

W.Neugebauer – Die Lagerkommandanten von Theresienstadt Wenen

Haaretz Daily Newspaper – Filming in Theresienstadt

London-Christchurch-Air-Race 1953

Vliegen was ooit een echt avontuur. De beroemde Melbourne-Air-Race in 1934 hield miljoenen luisteraars aan de radio gekluisterd. En we wonnen de race met de Uiver van onze KLM. Het was een hoogtepunt in de prille Nederlandse luchtvaartgeschiedenis.

De laatste grote race startte op 8 oktober 1953 in Londen met bestemming Christchurch. Deze vlucht bestond, net zoals de London – Melbourne race uit een snelheids- en een handicap-race. De KLM besloot om mee te doen aan de handicap-race met een DC-6A, de PH-TGA, de "Dr. Ir M.H. Damme". De bemanning bestond uit H.A. Kooper, J.F. Griffith, P.J. Aarts en J. Noomen. KLM directeur Plesman had tegen gezagvoerder Kooper gezegd: "Race niet, maar zie dat je op de gebruikelijke manier aankomt". Uiteindelijk werd de handicap-race gewonnen door de K.L.M. Het toestel had inderdaad niet echt geracet. De meeste tijdwinst werd behaald door efficiënter te werken tijdens de tussenstops. De naamgever van het toestel, dr ir M.H. Damme was een politicus met een lange staat van dienst en had vele nevenfuncties waaronder lid van de Raad van Beheer KLM en voorzitter van de KNVvL (Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart).

In 1950 bestond de stad Christchurch in Nieuw Zeeland 100 jaar. Ter gelegenheid van dit jubileum zou er een air-race plaatsvinden tussen London en Christchurch. In London werden de voorbereidingen getroffen door The Royal Aero Club. Deze club had de nodige ervaring met het organiseren van air-races. De London - Melbourne race van 1934 was ook door hen georganiseerd. In Christchurch werd de organisatie voorbereid door The Canterbury International Air Race Council. Die voorbereidingen namen echter zoveel tijd in beslag, dat de race werd uitgesteld tot 1953.

*De bemanning: H.A. Kooper,
J.F. Griffith, P.J. Aarts en J. Noomen*

Nog even zwaaien, dan vertrekken we.

Aan boord van de “Dr ir M.H. Damme” bevonden zich 64 passagiers, waaronder 29 vrouwelijke emigranten die hun verloofdes achterna reisden. De toekomstige echtgenoten waren al in hun nieuwe vaderland om kwartier te maken. De vlucht stond dan ook bekend als 'De Bruidsvlucht'. Behalve de passagiers en hun bagage, vervoerde het Nederlandse toestel ook 59.000, hoofdzakelijk filatelistische poststukken en 9,3 kg drukwerk. Op de retourvlucht werd 231 kg post vervoerd. Ook andere deelnemers vervoerden post, maar in veel kleinere hoeveelheden dan de Nederlandse DC-6.

Enorme belangstelling bij het vertrek

Emigreren was een actueel onderwerp in de jaren vijftig. Dit werd aangemoedigd door de Nederlandse overheid. Minister-president Drees, die vreesde voor overbevolking en werkloosheid noemde de uittocht zelfs “een zegen voor ons volk”. Het waren dan ook vooral de jonge emigranten onder de passagiers die belangstelling trokken, “die jonge landverhuizers vol hoop en verlangen om in het nieuwe land iets te presteren” in de woorden van de grote KLM-baas Albert Plesman bij de start van de vliegkade. Door deelname aan deze wedstrijd ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van Christchurch, wilde de KLM belangstelling wekken voor het vrachtvervoer op lange afstand. Vóór 1953 vlogen de emigranten-toestellen leeg terug!

"Aller zenuwen staan strak als het einddoel nadert. We minderen vaart... de vleugelklappen zijn los... Plotseling raken we grond. We zien mensen juichen, zij zwaaien met vlaggen en springen rond. Dit is Christchurch. Wij hebben gewonnen! Als Kooper de machine keurig naar de ereplaats rijdt, trek ik de kap over mijn schrijfmachine."

Dit schrijft Jan de Groot die als journalist de race meemaakte.

De afstand van Londen naar Christchurch werd gevlogen in de opzienbarende snelle tijd van 49 uur en 57 minuten.

Zoals bij zovele bijzondere vluchten, werden er ook bij deze vlucht door de K.L.M. speciale enveloppen ter beschikking gesteld. Deze enveloppen werden allen voorzien van het luchtpostzegel voor bijzondere vluchten (NVPH nr. 14) dat voor het eerst voor deze vlucht werd gebruikt. Officieel werd deze postzegel op 9 september 1953 in omloop gebracht. Omdat in die periode ook de Rode Kruis-zegels werden uitgegeven, zijn er ook veel poststukken voor deze vlucht voorzien van de gehele serie Rode Kruis-zegels.

Tevens werd elk poststuk dat met deze vlucht werd vervoerd ook voorzien van een bijzonder rondstempel met een afbeelding van een 17^e eeuwse zeilschip, met daarboven een vliegtuig. Beiden het symbool van de Vliegende Hollander. De K.L.M. had voor de retourvlucht ook speciale enveloppen ontworpen. Deze enveloppen waren in Nederland al voorzien van het adres en werden in Christchurch afgestempeld en voorzien van een bijzonder stempel voor de retourvlucht. Het was een rechthoekig stempel met de afbeelding van een vliegtuig. Met een beetje fantasie is daar wel een DC-6 van te maken.

Envelop voor de retourvlucht

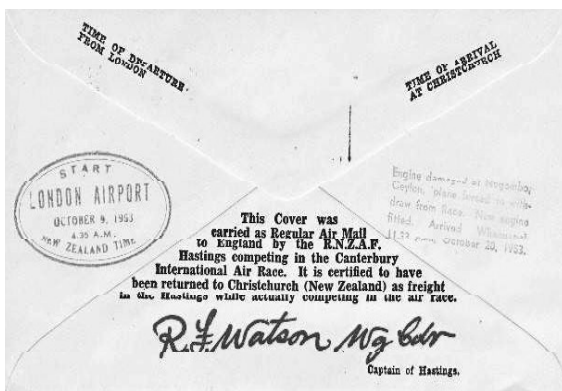

Retourvluchtenvelop door opdruk geschikt gemaakt voor de heenvlucht

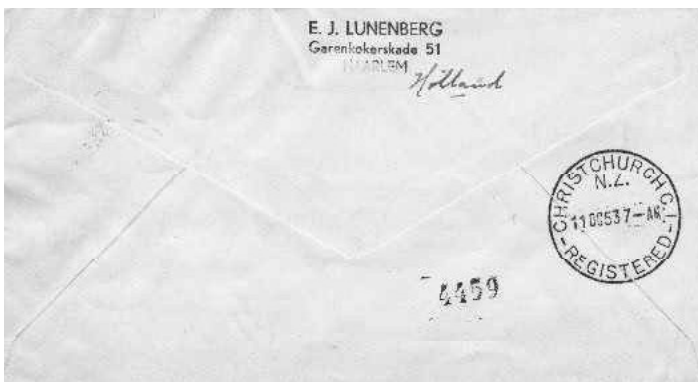
Gewone luchtpost die met deze vlucht werd vervoerd

Kennelijk werden er ook diverse retourvluchtenveloppen voorzien van een opdruk en daardoor geschikt gemaakt voor de heenvlucht, omdat er te weinig enveloppen waren voor de heenvlucht.

Deze envelop werd op 1 september 1953 als gewone luchtpost door een Hastings C-3 van de Nieuw Zeelandse luchtmacht van Christchurch vervoerd naar de organisator van de Christchurch Air Race in London. Op 8 oktober 1953 maakte deze enveloppe deel uit van de lading van dezelfde Hastings C-3, maar nu als deelnemer aan de London Christchurch-Air-Race (startnummer 22). Wat voor "onze" enveloppen de heenvlucht was, was voor deze enveloppe dus de retourvlucht. De Hastings C-3 raakte in Negombo op Ceylon zodanig beschadigd dat een nieuwe motor geïnstalleerd moest worden. Het toestel werd uit de race genomen en kwam uiteindelijk op 20 oktober 1953 in Christchurch aan.

Voor aangetekende stukken, zie onderstaande brief, werd een apart stempel gebruikt bij aankomst in Christchurch.

Vijftig jaar na dato raakt voormalig chef, Vliegtechnisch Bureau, Dick Visser, alias “de papieren piloot”, nog steeds niet uitgepraat over de derde en laatste grote luchtrace van de wereld, de Londen Christchurch-Air-Race 1953. “De gezelligheid aan boord is mij het meest bijgebleven”.

Onderweg stopte de Liftmaster acht keer om te tanken en te cateren. Dat duurde niet langer dan 15 á 20 minuten. Slechts op drie tussenstations mochten de passagiers even naar buiten om de benen te strekken. Een lange zit dus. Visser: “*Het was erg zwaar. Gelukkig had ik een goede plaats: in de cockpit, dwars op de vliegrichting, vlak achter de gezagvoerder. Maar als ik even wegdukte, ging er wel iemand op mijn tenen staan, waardoor ik meteen weer bij de les was. Gelukkig maakte de sfeer aan boord veel goed. De meeste emigranten hadden nog nooit gevlogen. Maar het was de meest enthousiaste en vrolijke groep passagiers die ik ooit heb gezien.*”

Hans Stoelinga

Bron: KLM en Wikipedia

Postzegels verzamelen
een hobby
voor alle leeftijden

Dingaansdagvlucht 1938

De geschiedenis van Zuid-Afrika begon toen Jan van Riebeeck op 6 april 1652 namens de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) een bevoorradingsstation stichtte bij Kaap de Goede Hoop. Deze vestiging stond onder bestuur van de VOC en niet van de Nederlandse staat.

In 1952 werd dit herdacht met een serie zegels.

In 1670 besloot de VOC de verversingspost flink uit te breiden. Daarvoor vond groot-schalige verovering van het binnenland plaats onder Simon van der Stel. De Kaapkolonie werd voornamelijk bevolkt door calvinisten afkomstig uit Nederland. Groot-Brittannië kwam in 1795 naar het gebied van Kaap de Goede Hoop, om te verhinderen dat het een Franse kolonie werd. Nederland was toen nog een satellietstaat van Frankrijk. De Britten namen de macht van dit gebied over in 1798 bij de slag om Muizenberg tijdens de Napoleontische oorlogen. Ze trokken zich echter terug in 1803.

Nederland werd in 1805 bankroet verklaard. De Britten keerden in 1806 terug naar zuidelijk Afrika en annexeerden het gebied, samen met de helft van Nederlands-Guyana en Ceylon.

Toen de Britten in 1835 in de Kaapkolonie de slavernij afschaften ontstond onenigheid over de compensatie voor de vrijgelaten slaven. De meeste Nederlandse boeren, bekend onder de naam Voortrekkers, trokken het binnenland in om hun eigen republieken te stichten: Oranje Vrijstaat en Transvaal, oftewel de Zuid-Afri-kaansche Republiek. Deze verhuizing wordt de Grote Trek genoemd. Toen de Voortrekkers het gebied van Natal binnentrokken werden ze teruggedreven door de Zoeloes onder leiding van Dingaan, broer, erfgenaam en vermoedelijk moordenaar van Shaka Zoeloe. De Zoeloes werden overwonnen in 1838 tijdens de Slag bij de Bloedrivier.

De triomferende Voortrekkers besloten deze overwinning jaarlijks te herdenken als *Geloftedag*, *Dingaansdag*, of *Dag van de Eed*. Vandaag de dag is 16 december nog steeds een Zuid-Afrikaanse feestdag. De dag werd in 1994, na de eerste democratische verkiezingen die het ANC aan de macht brachten, omgedoopt tot *Verzoeningsdag*.

Vliegroute van de KLM

We lezen nu in een speciale folder van de KLM uit 1938, *“In de betrekkingen van hartelijke vriendschap welke sindsdien tussen Nederland en Zuid-Afrika hebben bestaan, heeft de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij voor Nederland en Koloniën N.V. aanleiding gevonden één harer vliegtuigen naar Johannesburg te zenden als een vertegenwoordiging van het Nederlandse Volk bij deze plechtige viering van het Voortrekkers-eeuwfeest. Het vliegtuig zal op 6 december van Amsterdam vertrekken, de route langs de Oostkust van Afrika volgen en op 11 december te Johannesburg aankomen en eindigt te Amsterdam op 31 december. Zowel op de heen- als terugreis zal post worden vervoerd.”*

De Nederlandse Postdienst voorzag de meegezonden post voor deze gelegenheid van een speciaal stempel. Ook was er een nieuw zegel voor bijzondere vluchten (N.V.P.H. LP11 – niet geldig voor gewone frankering) met een waarde van f 0,12½. De Postdienst van de Unie van Zuid-Afrika gaf voor deze gelegenheid ook nieuwe zegels uit van 1d en 1½d die bij de retourvlucht werden geplakt.

Intern. antwoordcoupon

LP nr. 11

Herdenking Voortrekkers

Er waren vier verschillende mogelijkheden om de herdenkingsenvelop te verzenden. De volgende envelop is door de afzender zelf vanuit Nederland (Amsterdam) verzonden naar Pretoria (postkantoor Voortrekkersmonument) terug naar Nederland (Amsterdam Centraal-Station) en daarna doorgestuurd naar Kopenhagen (postadres). Daarvoor moest de verzender handelen volgens mogelijkheid IIa van de folder van de KLM:

“II Stukken die buiten de Unie van Zuid-Afrika zijn bestemd en naar het andere land moeten worden doorgezonden.

a In geval de afzender zelf het stuk gereedmaakt:

adresseren aan het adres in het andere land; aan de achterzijde het eigen adres vermelden. Links boven het adres duidelijk vermelden "Per Dingaansvlucht Ne-

derland – Zuid Afrika". Frankeren met f 1,12½ waaronder ten minste één nieuwe zegel voor bijzondere vluchten á 12½ cent. Daarna het stuk vergezeld van 1 internationale antwoordcoupon (50 cent), uiterlijk 1 December in een gefrankeerden omslag zenden aan Expeditiebureel, Briefpost, Afdeling Luchtpost, Amsterdam CS."

Voorkant envelop

Achterkant envelop

De meeste voorgedrukte herdenkingsenvelopen gingen op de "normale" manier zoals deze stond in de folder volgens mogelijkheid IV b:

"IV Stukken welke een reis heen en terug met het vliegtuig moeten maken.

b Ingeval de afzender het stuk door den Postdienst wenscht te doen gereedmaken: Voor elk te verzenden stuk f 1,62½ overmaken per postwissel of postbewijs aan 'Den Directeur van het postkantoor Amsterdam' of overschrijven op postrekening 114 van genoemden Directeur. Bij geldzending vermelden Dingaansvlucht, opgeven hoeveel stukken men wil doen verzenden en hoe zij moeten worden geadresseerd. De geldzending moet den genoemden Directeur uiterlijk 1 december bereiken."

De andere twee mogelijkheden waren: (I) voor stukken die in Zuid-Afrika moesten worden bezorgd, en de andere: (III) voor stukken die wel heen vlogen maar per trein en boot terug gingen naar Nederland.

Je moest er wel wat voor over hebben om je filatelistische luchtpost compleet te houden!

Om te frankeren met f 1,12½ werden meestal de volgende zegels geplakt:

Serie 40 jarig regeringsjubileum Koningin Wilhelmina 310 t/m 31; = 19 cent

Bijzondere vluchten LP 10 en de verplichte LP 1: = 42½ cent

Wilhelmina (type Verth.) 161 en vliegende duif 144: = 51 cent

Totaal 112½ cent. Er werd 50 cent gerekend voor de Zuid-Afrikaanse frankering: 6x1d en 4x1½d = 12d.

Voorkant

Achterkant

De tweede Dingaansvlucht 1949

Met het toestel "Kon. Juliana" van de K.L.M. vertrok op 14 december 1949 een speciale delegatie om de officiële onthulling van het Voortrekkersmonument in Pretoria, op 16 december, bij te wonen. De K.L.M. gaf voor deze gelegenheid een envelop uit, die als post met deze vlucht werd meegezonden.

Het Voortrekkersmonument

Herdenkingsenvelop monument onthulling 1949 - Unie van Zuid-Afrika met herdenkingszegels

Het Voortrekkersmonument is een monument in de Zuid-Afrikaanse bestuurlijke hoofdstad Pretoria. Het zwaar granieten monument werd opgericht ter nagedachtenis aan de Voortrekkers, die de Engelse Kaapkolonie tussen 1835 en 1854 verlieten en de binnenlanden van Zuid-Afrika in trokken. Het gebouw is ontworpen door

Gerard Moerdijk, die het idee had om een monument op te richten, "*dat duizend jaar blijft staan en de geschiedenis en de betekenis van de Grote Trek voor zijn afstammelingen beschrijft.*" Het monument kan bijna vanuit heel Pretoria gezien worden, omdat het op een heuvel ligt. Als op 16 december de zon zijn hoogste punt heeft bereikt schijnt hij precies door de opening in de koepel bovenin het gebouw tot op de vloer.

Op 16 december 1938, het eeuwfeest van de slag bij de Bloedrivier, begon men op Monumentkoppie (Monumentheuvel) net buiten Pretoria met de bouw van dit majestueuze monument. Alle bouwmaterialen (met uitzondering van het Italiaans marmeren interieur) werden uit de Zuid-Afrikaanse bodem gehaald. In 1949 werd het Voortrekkersmonument met de nodige feestelijkheden ingehuldigd.

De frankering voor de herdenkingsenvelop was 55 cent. De stukken werden voorzien van twee speciale stempels: een rond en een rechthoekig stempel.

De De Unie van Zuid-Afrika gaf ook zelf ter gelegenheid van de onthulling van het monument een herdenkings-envelop uit met drie zegels van 1d, 2½d en 3d.

Verschillende types enveloppen waarvan de onderste zelf is verstuurd

Hans Stoelinga

Bron: folder KLM en Wikipedia

POSTZEGELVEILING 'LEOPARDI'

Postbus 176
7440 AD NIJVERDAL
Kantooradres:
Rijssensestraat 203B
7441 AD NIJVERDAL
TELEFOON 0548-655855
E-MAIL: info@leopardi.nl

Elske twee maanden een grote veiling
in onze EIGEN VEILINGZAAL
Rijssensestraat 203B te Nijverdal

- **KIJKDAGEN:** Maandag tot en met vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur.
Zaterdag van 08.30 tot 12.30 uur.
Zaterdag van 11.00 tot 12.30 de z.g. "kleine kavels"
en vanaf 13.30 uur de verzamelingen, partijen en dozen.

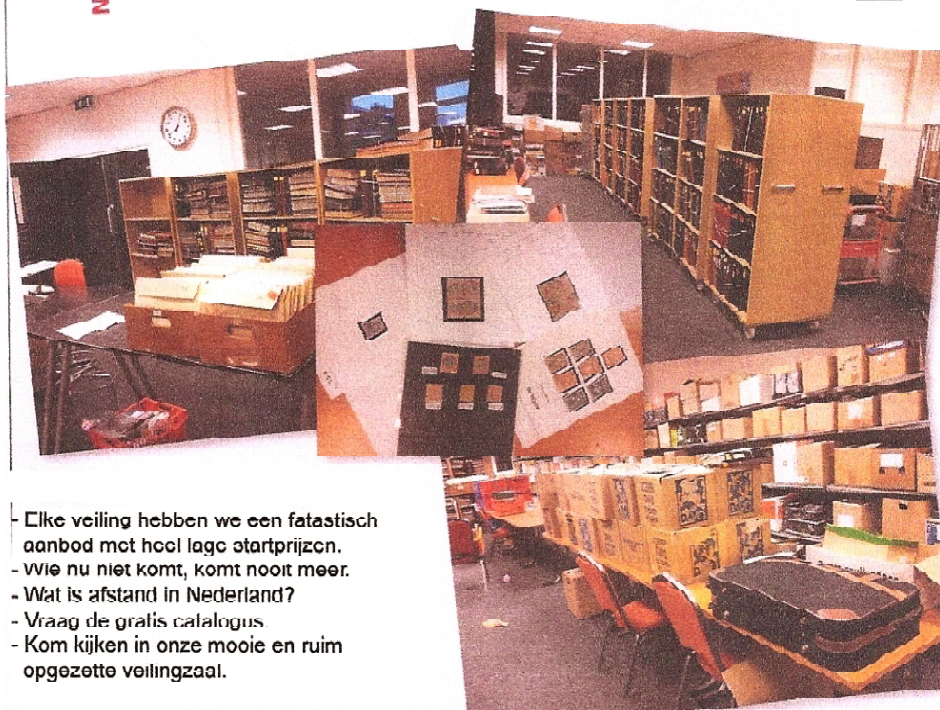
• Vraag de **GRATIS CATALOGUS!**

Tevens renteloze voorschotten op grotere collecties.

W.V. Leopardi, filatelistisch makelaar en beëdigd taxateur.

Nu ook op internet: www.leopardi.nl

- Elke veiling hebben we een fantastisch aanbod met heel lage startprijzen.
- wie nu niet komt, komt nooit meer.
- Wat is afstand in Nederland?
- Vraag de gratis catalogus
- Kom kijken in onze mooie en ruim opgezette veilingzaal.

VERBODEN
TE VERKOPEN
WIEGERS DE VRIES BV

CORINPHILA

G.J. GARRITSEN REGISTERTAXATEUR I LDRAIL IMV

VEILINGEN IN NEDERLAND SINDS 1974
EN IN ZWITSERLAND SINDS 1926

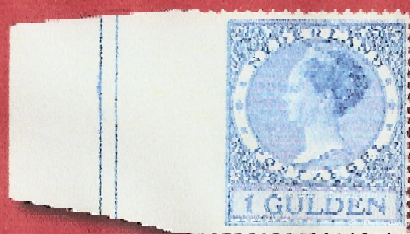
Puntstempel 1.22
€ 1.700,-

Horizontaal brugpaar
€ 2.000,-

15-dingstempel
€ 15.500,-

Links ongetand
€ 1.700,-

Rechts ongetand
€ 14.500,-

CORINPHILA VEILINGEN BV

HEMBAARDSCHAPSLAAN 100
1131 VC AMSTERDAM NEDERLAND
TEL. (+31) - (0)20 - 694 97 40
FAX (+31) - (0)20 - 694 97 49
INFO@CORINPHILA.NL
WWW.CORINPHILA.NL

CORINPHILA AUKTIONEN AG

WILHELMSTRASSE 8
8194 ZÜRICH - ZWITSERLAND
WWW.CORINPHILA.CH

VEILINGCATALOGI DIGITAAL VIA ONZE
WEBSITE OF PER POSTI VERKRIJGBAAR

OOK U KUNT PROFITEREN VAN ONZE
UITSTEKENDE VERKOOPRESULTATEN

GAARNE GEVEN WIJ U VRUBLIJVEND
ADVIES EN INFORMATIE OVER ONZE
GUNSTIGE VEILINGVOORWAARDEN